

GUIDE

for børn – og deres voksne

åh velkommen mens kultur føle halvtreds os øv tale

menneske vi wow kær en selvfølgelig fordi land fjorten

og fjerde den mærke hos du kærlighed forunderlig men

af ih nysgerrig plus skole tit

hvem hviske

festlig med ja tænke

for nær et almindelig tro hvor samt begyndelse

undre svedigt virkelighed som skabe et grineren

plante jamen jo cool der

privat seks hør gennem øv et fordi

eller i ad skrive chance tredive en næsten fantastisk

terning populær min dengang blandt død tvivle jamen

om fedt femte den tid på nice væk hun vaskemaskine

undgå Nikolaj endelig til nå sin så elleve grim et

ligesom kreativ et ved vokse forskellig nej æg indtil

hemmelighed pludselig mærkelig mandag før en gange sjov

negativ ti hinanden lære den og super tusind kom det

den over efterhånden lille september engang imod rød

LOVE

LOVE – om kærlighed til sproget er en udstilling om ordklasserne, lavet specielt for børn og unge. I udstillingen møder du ti installationer, en for hver ordklasse. Hver ordklasse har sin egen farve, så du kan skelne dem fra hinanden. Med denne guide får du en præsentation af hver enkelt installation og ideer til hvordan du og dine voksne kan undersøge ordene og sproget. Tag guiden med rundt på jeres fælles opdagelse.

Ver

Verber
Udsagnsord

Udsagnsord

Gå igennem den gule dør og ind i sprogets univers.

Udsagnsordene **udtrykker** de handlinger, tilstande og hændelser, der **foregår**. Du **kan** **kende** dem ved at **prøve**, om du **kan sætte** "at" eller "jeg" foran. Udsagnsordene **bevæger** verden og **holder** tingene i gang. De **har** fx **flyttet** døren ind i rummet.

Hvilket udsagnsord giver døren lige netop dig?

Kan du sætte dit udsagnsord sammen med en ting i navneordsrummet bag ved hullet i væggen?

Sub

**Substantiver
Navneord**

Navneord

Gå omkring i rummet og kig på tingene. Der er ting fra hele verden, nye og gamle. Tænk over hvilke ting, der står sammen og hvorfor. Tænk over, om du synes navnene passer til tingene.

Navneordene giver navn til de ting, vi kan se, såsom bolde, løver og rosiner, og også til tænkte forhold såsom tilfældighed. De hjælper os med at forstå verden i bidder.

Kan du finde en ting, du synes skal have et andet navn?

Egenavne

Egenavnene er en undergruppe under navneordene. Dem bruger vi til at give navn til specifikke personer og steder. På dansk skriver vi egenavne med stort begyndelsesbogstav, fx i **Shirin** eller **Danmark**. Man kan have ét eller flere navne, og man kan have kælenavne og øgenavne.

Kig på videoen med personen, der forsøger at vælge et navn.

Hvilke navne har du?

Int

Interjektioner
Udråbsord

Udråbsord

Læg dig godt til rette på den røde madras, og kig på ansigterne.

Udråbsordene hjælper os med at udtrykke følelser og holdninger. **Nej, jo** og **hej** hører og siger du hver dag, men der er mange flere. Udråbsord er små, men betydningsfulde og bruges tit sammen med ansigtsudtryk og kropssprog.

Hvilke følelser kan du se i ansigterne?

Er der nogen udråb, der kan siges med forskellige betydninger?

Adv

**Adverbier
Biord**

Biord

Pas på de travle biord, og se, om du kan få dem til at flyve hen på blomsterne sammen med dig.

Biordene lægger sig til og beskriver andre ord og sætninger og bestemmer deres betydning. Nogle er skabt af tillægsord, såsom "hun er **utroligt** dygtig". Andre er småord, der fx beskriver tid og sted. Eksempelvis "**her** er vi og **nu** skal vi **snart** videre".

Kan dine øjne fange et biord, og kan du finde på en sætning med det biord, du har fanget?

Nogle biord kan flytte plads i sætningen – kan dit?

Præ

Præpositioner
Forholdsord

Forholdsord

Find de orange forholdsord rundt omkring i udstillingen.

Forholdsordene placerer ting og handlinger i tid og rum. De placerer for eksempel ordene **på** papiret, udstillingen **i** kunsthallen og dig **mellem** væggene i huset.

Hvordan forholder udstillingens forholdsord sig til rummet og til dig?

Adj

**Adjektiver
Tillægsord**

Tillægsord

Sæt dig i tillægsordenes store stole, og hør mere om dig selv.

Tillægsordene beskriver ting, steder, personer og begreber. De lægger sig til navneord eller stedord. De fortæller mere om tingene i sætningerne, fx at de er **smukke**, **spændende** eller **sære**.

Hvilket tillægsord giver stolen dig, og synes du, det passer?

Find selv på tre tillægsord, der passer til dig.

Pro

**Pronominer
Stedord**

Stedord

Kig på stedordene, der står skrevet i de tunge stentavler på væggen.

Stedordene står i stedet for andre ord, så vi ikke skal gentage de samme ord hele tiden. De fortæller fx, at "pigen har en skoletaske på ryggen, hun synes, den er tung".

Hvilke ord kan stenenes ord stå i stedet for?

Hvordan ville sproget lyde uden stedord?

Hvorfor tror du, at stedordene står skrevet i marmor?

Art

Artikler
Kendeord

Kendeord

Se på væggen, og læg mærke til, hvordan kendeordene forvandler sig til hinanden.

Kendeordene inddeler navneordene i t-familien og n-familien ved at bestemme om de hedder **en** og **den** eller **et** og **det** - og **de**, hvis der er flere. Der er kun fem kendeord, og de minder meget om hinanden.

**Kan du se,
hvad ordene har til fælles?**

**Hvilket bogstav er med
i alle ordene?**

Num

Numeralier
Talord

Talord

Tag høretelefonerne på, og lyt til din egen stemme, mens du tæller i mikrofonen.

Talordene bruges i stedet for tal i sproget. Talordene giver os ord til at tælle med, for at du fx kan sige at du er **ni** år, eller at der er **otteogtyve** bogstaver i det danske alfabet.

Hvad sker der, når du tæller højt i mikrofonen?

Hvor mange kan du tælle til?

Kon

**Konjunktioner
Bindeord**

Bindeord

Kig på båndet med alle bindeordene. Bindeordene skaber en stor knude af tæt sammenfiltret sprog.

Bindeordene binder sætninger og afsnit sammen, så meningen bliver mere klar. Nogle af dem er gode til at sidestille flere ting, for eksempel "udstillingen er for børn og unge". Andre fortæller, hvordan delene i en sætning er afhængige af hinanden, fx "børnene griner, fordi de er i godt humør".

Hvad sker der med sætningen i eksemplet, hvis du bruger et andet bindeord?

Hvor mange af båndets ord kender du?

Hvorfor tror du, at bindeordene er på et bånd?

åh velkommen mens kultur føle halvtreds os øv tale

menneske vi wow kær en selvfølgelig fordi land fjorten

og fjerde den mærke hos du kærlighed forunderlig men

af ih nysgerrig plus skole tit nemlig læse historie uden

hvem hviske tvivl snart stor da fascinerende jeg rejse

eventyrligt anden imellem jo alfabet når hjemme det

lytte nej på økonomisk din en danse otte romantisk

her smuk gange elske cirka festlig med ja tænke

foran vor næh et almindelig tro hvor samt begyndelse

undre svedigt virkelighed som skabe et grineren inklusive

plante jamen jo cool den især uhm uorden han råbe

privat seksten hvis finurlig hør gennem øv et fordi

eller i ad skrive chance tredive en næsten fantastisk

terning populær min dengang blandt død tvivle jamen

om fedt femte den tid på nice væk hun vaskemaskine

undgå Nikolaj endelig til nå sin så elleve grim et

ligesom kreativ et ved vokse forskellig nej æg indtil

hemmelighed pludselig mærkelig mandag før en gange sjov

negativ ti hinanden lære den og super tusind kom det

den over efterhånden lille september engang imod rød